

Cultusministeren: Naaget jeg kan have god Grund til at tvivle om, at det vil lykkes mig at vinde det ærede Landstings Bifald for det forelagte Lovudkast, efterat det nedfattede Udvalg, som det synes, eenstemmigt har udtalt sig derimod, troer jeg dog at burde fremsætte de Grunde, der efter min fulde Overbeviisning, endnu ligesaafaldt som da jeg fremlagde Lovforslaget, forekomme mig at tale for, at det burde antages. Jeg skal foreløbig gjøre den formelle Bemærkning med Hensyn til Udvalgets Indstilling, at jeg ikke troer, at der vel lader sig afstemme over denne Indstilling, eller at den kan have nogensomhelst anden Betydning end Lovudkastets Forkastelse, hvilket der jo forresten heller ikke er nogen Grund til at lægge Skjul paa, saameget mindre som Udvalget ikke er af den Natur, at det kan opfordre til nogen heftig Kamp for det paa den ene Side eller kan vente Skaansel paa den modsatte Side. Jeg troer, at Lovudkastets Skæbne maa afgjøres; det maa enten antages i sin oprindelige Stikelse eller forandres eller forkastes — een af Delene; det maa altsaa komme til Afstemning over Lovudkastet selv, det er det ene Punkt. Jeg troer dernæst heller ikke, at man kan afstemme over det ærede Udvalgs Indstilling saaledes, at man faaer noget Resultat deraf; en Afstemning, hvorved denne Indstilling tages tilfølgende, kunde nemlig aldeles ikke, troer jeg, have nogen anden Betydning end en indirecte, som jeg troer det er correctere at udtrykke directe, at Lovudkastet bortfalder; en Beslutning ved en Stemmegivning af dette Thing kan, med al Agtelse for det ærede Thing, i og for sig ikke have nogen Betydning med Hensyn til Reguleringen af dette Forhold mellem Skolefonden og Sorø Akademie. Skulde der komme Noget ud af Indstillingen, maatte Indstillingen forandres til et Ændringsforslag til Loven, der her da blev et Ændringsforslag, som stillede istedet for hele Loven, og dette Ændringsforslag maatte da ad regelmæssig Vej vinde dette Things Bifald og derpaa gaae til det andet Thing og faa faae Hans Majestæts Sanction, saa var der opnaaet et Resultat. Men at Landstinget ved en enkelt Afstemning, ja endog saa ved flere Afstemninger, naar det ikke

gaaer videre end til Landstinget, vedtager Indstillingen, troer jeg indeholder intet Andet end en mindre correct Betegnelse af, at det forelagte Lovudkast forkastes; jeg tilstaaer, at jeg ikke seer andet Resultat.

Hvad nu Sagen selv angaaer, saa foreskommer den mig at kunne indbefattes i de Spørgsmaal: Er der Berettigelse for den lovgivende Magt til at tage en saadan Beslutning, og er det betimeligt og ikke farligt at gjøre det?

Hvad angaaer det første Spørgsmaal, saa veed jeg ikke, om det videre vil komme paa Bane. Jeg kan ikke troe, at Noget ligefrem vil nægte Berettigelsen, da jeg troer, at dette Thing særligt, ligesom den lovgivende Magt i Almindelighed, har vedkjendt sig, at den lovgivende Magt kan disponere over Midler, der tilhøre enkelte af de Stiftelser, der fremme den højere Underviisning, til Fordeel for andre af disse Stiftelser. Det er skeet ved de hidtil vedtagne Finantslove, og den lovgivende Magt i dens nærværende Stikelse er deri ikke afvejen fra den lovgivende Magt i dens tidligere Stikelse, der flere Gange har givet saadanne Gaver, og navnlig, hvad allerede i Motiverne er antydet, en meget betydelig Gave af Sorø Academies Midler til Christiania Universitets Dyprettelse. Det var ved en Resolution af 24de Marts 1812 og ved en senere af 10de Juni 1813, at et Beløb af 100,000 Rdl. dansk Courant i Depositokasse-Obligationer, der altsaa ved Pengesforandringen vedbleve at være 100,000 Rdl. i den nye Myntfod, toges fra Sorø Academie til Dyprettelsen af det nye norske Universitet; og af samme Art ere de flere Gaver af meget stor Betydning, der ere skændede Kjøbenhavns Universitet af Communitetet, deels directe, deels i den Form, som her er foreslaaet, at den Gjølb, der tidligere var stiftet af Universitetet til Communitetet, er affreven. Naar man altsaa ikke kan gjøre, som jeg troer, nogen grundet Indvending mod Berettigelsen, komme vi til Spørgsmaalet om Betimeligheden. Jeg skal gaae lidt næriere ind paa dette Spørgsmaal, som jeg troer der bliver det væsentlige. Det Laan, der er stiftet, er kaldt et rente- og afdragsfrit Laan; men det er allerede i Motiverne udhævet, at det kun for Diebliffet er et